

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
1498 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 02.10.011.015.007.002

Αρ. Τηλ.: 24202468

E-mail: bconstantinou@environment.moa.gov.cy

23 Μαΐου 2024

ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ – centraltpf@tph.moi.gov.cy

Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως

(Υπόψη κ. Αλέξη Γιάγκου)

Θέμα: Ενιαία Ανάπτυξη Λιμανιού και Μαρίνας Λάρνακας (Κτήριο 251)

Αρ. Αίτησης: ΛΑΡ/974/2022

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στην επιστολή σας με αρ. φακ.: ΛΑΡ/974/2022 και ημερ. 3/10/2023, σχετικά με την ανέγερση του κτηρίου με κωδικό 251 που αφορά τον Ναυτικό Όμιλο της Μαρίνας Λάρνακας, η οποία εντάσσεται στην Πρώτη Φάση (I) του έργου ανάπλασης του λιμανιού και της μαρίνας. Σημειώνεται ότι το εν λόγω έργο εξετάστηκε στα πλαίσια του Χωροταξικού Σχεδιασμού (Master Plan) της Ενιαίας Ανάπτυξης της Μαρίνας και του Λιμανιού Λάρνακας και εκδόθηκε σχετική γνωμάτευση ημερ. 11/07/2022 (2022-014-1).

Το Τμήμα Περιβάλλοντος δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του προτεινόμενου έργου με την προϋπόθεση της εφαρμογής των όρων που επισυνάπτονται στο Παράρτημα της παρούσας επιστολής.

Μπάρμπαρα Κωνσταντίνου

Για Αν. Διευθυντή

Κτήριο Ναυτικού Ομίλου της Μαρίνας Λάρνακας, Κτήριο 251 / Έργο: 2023-150-1 (Σελ.1)

Τμήμα Περιβάλλοντος, 1498 Λευκωσία | Τ.Θ. 27658, 2432 Λευκωσία

Τηλ.: 22408900 | Αρ. Φαξ: 22774945 | Ιστοσελίδα: <http://www.moa.gov.cy/environment>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

Έργο «Ανάπτυξη περιοχής Λιμανιού και Μαρίνας Λάρνακας (Κτήριο 251)»

Αρ. Αίτησης: ΛΑΡ/974/2022

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Γενικοί Όροι

- 1.1. Να τηρούνται οι όροι της Γνωμάτευσης ημερ. 11/07/2022 σχετικά με το έργο «Χωροταξικός Σχεδιασμός για το Λιμάνι και τη Μαρίνα Λάρνακας, της εταιρείας Kiton Ocean Holdings Ltd».
- 1.2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- 1.3. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την Προστασία του Περιβάλλοντος Νόμου, Κανονισμούς, Διατάγματα και Τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
- 1.4. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι **θα είναι υποχρεωτικοί** από τον κύριο του έργου, χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.
- 1.5. Σε περίπτωση επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, όπως αυτό υλοποιείται με τους όρους και περιορισμούς της παρούσας επιστολής, ο κύριος του έργου να έρθει σε επαφή με το Τμήμα Περιβάλλοντος.
- 1.6. Κατά τη διάρκεια κατασκευής και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2021. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
- 1.7. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013.
- 1.8. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
- 1.9. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας από όπου να επηρεάζεται το περιβάλλον.
- 1.10. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να υπάρχει άμεση πρόσβαση για παροχή βοήθειας στους υπό ανάπλαση χώρους σε περίπτωση έκτακτου περιστατικού.
- 1.11. Να χρησιμοποιηθεί εξοπλισμός χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης (ή ψηλής ενεργειακής απόδοσης) σε όλες τις περιπτώσεις.
- 1.12. Οι προδιαγραφές του έργου, να συμμορφώνονται με τον περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμο του 2006 (Ν.142(I)/2006), τροποποιήσεις, κανονισμούς και διατάγματα αυτού και ειδικότερα, με το περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων (Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίου) Διάταγμα του 2016 (Κ.Δ.Π. 119/2016).

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Όροι κατά την κατασκευή του προτεινόμενου έργου

2.1. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο Εργοταξίου, πριν την έκδοση άδειας οικοδομής, που θα εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.

2.2. Ο Εργολάβος πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου να ετοιμαστεί και να φυλάσσεται στο εργοτάξιο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (AKK) σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023) για την διαχείριση των AKK, στα πλαίσια των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 και των εκάστοτε τροποποιήσεών του. Θα φέρει την πλήρη ευθύνη εφαρμογής του, θα μεριμνά για τη φύλαξη του στο εργοτάξιο και θα το θέτει στη διάθεση των Επιθεωρητών ή άλλων εκπροσώπων του Τμήματος Περιβάλλοντος όποτε αυτό ζητηθεί. Στο στάδιο υποβολής της προσφοράς απαιτείται να εκτιμηθεί ξεχωριστά το κόστος τυχόν αμιαντούχων αποβλήτων καθώς και το κόστος διαχείρισης των υπολοίπων A.K.K.. Ο επιβλέπων μηχανικός να έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των A.K.K., σύμφωνα με τον Κανονισμό του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023).

2.3. Βάσει των παρόντων Κανονισμών Κ.Δ.Π. 112/2023 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους, οι πιο κάτω όροι στοχεύουν στη ρύθμιση της ευθύνης του ιδιοκτήτη του έργου, του παραγωγού AKK, του φορέα διαχείρισης και του φορέα εκμετάλλευσης σε σχέση με τη διαχείριση των αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις, και δεν αποτελούν υποχρέωση του Φ/Ε στην περίπτωση κατά την οποία δεν εκτιμάται ότι θα παραχθούν AKK συνολικής ανάμεικτης μη συμπιεσμένης ποσότητας υλικών κατ' όγκο (κ.ο.) μέχρι και δώδεκα κυβικά μέτρα ($12m^3$):

Υποχρεώσεις κύριου του Έργου

(α) Να διασφαλίζει ότι ο μελετητής έχει εκτιμήσει και υπολογίσει τις ποσότητες και τα είδη των αποβλήτων κατά το στάδιο της μελέτης του έργου [Κανονισμός 5(1)(α)].

(β) Να διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός κατά το στάδιο της εκτέλεσης του έργου, παρακολουθεί και προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να εφαρμοστεί το σχέδιο διαχείρισης των AKK σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 6, και τον ενημερώνει γραπτώς [Κανονισμός 5(1)(β)(i)].

(γ) Να διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός με την ολοκλήρωση του έργου, πιστοποιεί την ορθή διαχείριση των παραγόμενων AKK, σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης AKK και ενημερώνει με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 253/2023), το Ατομικό ή Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK, ανάλογα με την περίπτωση [Κανονισμός 5(1)(β)(ii)].

(δ) Να διασφαλίζει [Κανονισμός 5(1)(γ)] ότι στις τεχνικές προδιαγραφές προκήρυξης ενσωματώνονται οι όροι και οι απαιτήσεις των συμβολαίων ανάθεσης του έργου, ως αυτές διαμορφώθηκαν κατά το στάδιο της μελέτης του έργου, το δελτίο ποσοτήτων της κοστολόγησης της διαχείρισης των παραγόμενων AKK και η δήλωση ότι το σχετικό ποσό για τη διαχείριση των παραγόμενων AKK καταβάλλεται, αφού προηγουμένως έχει πιστοποιηθεί από τον επιβλέποντα μηχανικό η ορθή διαχείριση των AKK, ο οποίος επιβεβαιώνει παράλληλα και τα στοιχεία που παρέχονται από το Συλλογικό ή το Ατομικό, Σύστημα Διαχείρισης AKK,

ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβανομένων των υλικών που έχουν επαναχρησιμοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης AKK του έργου.

(ε) Σε περίπτωση κατά την οποία ο ιδιοκτήτης του έργου μεταβιβάσει την ευθύνη διαχείρισης των AKK στον εργολόγητη, με σχετική σύμβαση που συνάπτει με αυτόν, να διασφαλίζει ότι ο εργολόγητης που αναλαμβάνει την ευθύνη διαχείρισης των AKK είναι εγγεγραμμένος σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK και κοστολογεί τη μεταβίβαση της ευθύνης διαχείρισης των AKK [Κανονισμός 5(2)(α) και (β)].

(στ) Σε περίπτωση κατά την οποία αναλαμβάνει ο ίδιος την ευθύνη διαχείρισης των AKK, αναλαμβάνει, επιπροσθέτως και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις πρόνοιες του Κανονισμού 6 για τον παραγωγό AKK/Εργολόγητης έργου [Κανονισμός 5(3)].

Υποχρεώσεις παραγωγού αποβλήτων / εργολόγητη

(α) Ο Παραγωγός αποβλήτων/Εργολόγητης να αποστέλει το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης των εργασιών του έργου, γραπτή γνωστοποίηση έναρξης των εργασιών αυτού, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 214/2023) στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK που διατηρεί και λειτουργεί και να την κοινοποιεί παράλληλα στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος [Κανονισμός 6(1)(α)].

(β) Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου, ο εργολόγητης να ετοιμάζει και υποβάλλει στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK που διατηρεί και λειτουργεί, σχέδιο διαχείρισης AKK, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 252/2023), για την ορθότητα του οποίου έχει την πλήρη ευθύνη [Κανονισμός 6(1)(β)].

(γ) Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου, ο εργολόγητης να συνάπτει συμφωνία με αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης AKK για παραλαβή και διαχείριση των αποβλήτων που θα παραχθούν [Κανονισμός 6(1)(β)(ν)] και να διασφαλίζει τη μεταφορά των παραγόμενων αποβλήτων.

(δ) Ο Εργολόγητης να διατηρεί στο εργοτάξιο αντίγραφο του επικαιροποιημένου Σχεδίου Διαχείρισης των AKK, το οποίο υποβλήθηκε στο Σύστημα Διαχείρισης AKK και φέρει τη σφραγίδα του συστήματος και την ημερομηνία υποβολής του [Κανονισμός 6(1)(γ)]. Επίσης, να αποστέλλει αντίγραφο του Σχεδίου Διαχείρισης στο Επιβλέποντα Μηχανικό.

(ε) Ο Εργολόγητης να οργανώνει ή συμμετέχει σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK ή να διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK [Κανονισμός 6 (3)] και να καταβάλλει το σχετικό τέλος εγγραφής και συμμετοχής καθώς και το τέλος εξέτασης του Σχεδίου Διαχείρισης για κάθε έργο.

(στ) Ο Εργολόγητης να χρησιμοποιεί κατά προτεραιότητα τα υλικά που έχουν ετοιμαστεί για επαναχρησιμοποίηση και τα ανακυκλωμένα υλικά στο έργο, τα οποία πληρούν τις σχετικές ευρωπαϊκές τεχνικές προδιαγραφές και τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας [Κανονισμός 6(1)(ε)].

(ζ) Ο Εργολόγητης στην περίπτωση που εκτιμάται ότι σε έργο κατεδάφισης θα παραχθούν AKK συνολικής ανάμεικτης μη συμπιεσμένης ποσότητας κατ' όγκο μεγαλύτερης των τριακοσίων κυβικών μέτρων ($300 m^3$), να χρησιμοποιεί τις βέλτιστες τεχνικές για την επιλεκτική κατεδάφιση, ώστε να απομακρυνθούν και να τύχουν ασφαλούς χειρισμού οι επικίνδυνες ουσίες, όπως αμιαντούχα απόβλητα, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λαμπτήρες, και να διευκολυνθούν η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση υψηλής ποιότητας με την επιλεκτική αφαίρεση υλικών τουλάχιστον του ξύλου, των ανόργανων κλασμάτων, όπως σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα, καθώς και των μετάλλων, του γυαλιού, των πλαστικών και του γύψου, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3A) του άρθρου 13 του Νόμου [Κανονισμός 6(4)].

(η) Σε περίπτωση κατά την οποία ο όγκος των ΑΚΚ που εκτιμάται ότι θα παραχθεί υπερβαίνει τα τριακόσια κυβικά μέτρα (300 m^3), να διενεργείται στο εργοτάξιο χωριστή συλλογή τουλάχιστον για το ξύλο, για τα ανόργανα κλάσματα (σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα), για τα μέταλλα, για το γυαλί, για τα πλαστικά και για το γύψο [Κανονισμός 6(1)(β)(iv)].

(θ) Ο Εργολήπτης μπορεί να επεξεργάζεται στο χώρο εργοταξίου στον οποίο γίνεται προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων, μη επικίνδυνα ΑΚΚ με κωδικούς 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 03 02, 17 05 04 και 17 05 06, με τη χρήση σπαστήρα, κόσκινου ή μηχανήματος άλεσης ασφάλτου μόνο σε περίπτωση κατά την οποία φορέας διαχείρισης είναι κάτοχος πιστοποιητικού καταχώρισης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων για επεξεργασία στο χώρο παραγωγής των αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Νόμου και νοούμενου ότι η εν λόγω επεξεργασία αφορά αποκλειστικά τα απόβλητα του έργου για το οποίο λειτουργεί το εργοτάξιο. [Κανονισμός 7(1)].

(ι) Ο Εργολήπτης σε περίπτωση κατά την οποία ο χώρος εργοταξίου χωροθετείται εκτός του χώρου στον οποίο εκτελείται το έργο ή σε περίπτωση κατά την οποία συνορεύει με τον χώρο στον οποίο εκτελείται το έργο, μπορεί να εξασφαλίσει έγκριση του χώρου εργοταξίου από την αρμόδια αρχή τοπικής διοίκησης με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 215/2023). Νοείται ότι, ο χώρος εργοταξίου δεν δύναται να βρίσκεται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο εκτελείται το έργο [Κανονισμός 7(2)].

(ια) Ο Εργολήπτης μπορεί να διαχειριστεί (συλλέξει/μεταφέρει ή επεξεργαστεί) επιτόπου τα καθαρά ΑΚΚ ο ίδιος, μόνο αν κατέχει ανάλογο Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων.

Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Κατόχους Πιστοποιητικού για τη συλλογή και μεταφορά των ρευμάτων αποβλήτων που θα προκύψουν από το έργο, οι οποίοι θα τα μεταφέρουν σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ΑΚΚ. Κατά την παράδοση των Αποβλήτων στην Εγκατάσταση ο Φορέας Διαχείρισης της εγκατάστασης των αποβλήτων υπογράφει το Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης. Ο μεταφορέας παραδίδει το ροζ στέλεχος σε αυτόν και στη συνέχεια ο Φορέας Διαχείρισης έχει την ευθύνη να επιστρέψει πλήρως συμπληρωμένο και υπογραμμένο αντίγραφο του Εντύπου, στον Παραγωγό του αποβλήτου εντός τριών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής τους.

(ιβ) Σε περίπτωση που τα παραγόμενα χώματα και πέτρες δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση ΑΚΚ κατόχους Πιστοποιητικού, καταχωρημένους στο μητρώο Διαχειριστών Αποβλήτων για Συλλογή-Μεταφορά. Εναλλακτικά τα παραγόμενα ΑΚΚ (συμπεριλαμβανομένων και των καθαρών χωμάτων που δεν προέρχονται από ρυπασμένες περιοχές και δεν περιέχουν επικίνδυνες ουσίες) μπορούν να αξιολογούνται από διαπιστευμένο εργαστήριο και εφόσον τηρούν το Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο CYS EN 13242:2002+A1:2007 ή τηρούν το περί του Καθορισμού των Επίπεδων των Βασικών Απαιτήσεων Ορισμένων Προϊόντων Δομικών Κατασκευών Διάταγμα του 2011 (ΚΔΠ 164/2011) και φέρουν έγγραφα Δήλωσης Επιδόσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συγκεκριμένη χρήση που καθορίζεται στο πρότυπο και δεν θεωρούνται απόβλητα.

Για την ορθή εφαρμογή το πιο πάνω καλούνται οι άμεσα εμπλεκόμενοι (Ιδιοκτήτης έργου ή/και Εργολήπτης) να αποτείνονται στις αρμόδιες αρχές (Τεχνικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών) για περισσότερες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίσουν την καταλληλότητα των προϊόντων τους, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία. Σημειώνεται ότι οι κάτοχοι Κινητού Σπαστήρα κατά την επεξεργασία των καθαρών ΑΚΚ. ή/και καθαρών χωμάτων έχουν υποχρέωση να εκδίουν σήμανση CE σύμφωνα με το άρθρο 4 («...ο κατασκευαστής καταρτίζει δήλωση απόδοσης όταν

το εν λόγω προϊόν διατίθεται στην αγορά») του Κανονισμού 305/2011/EΕ από την στιγμή που υπάρχουν Εθνικές διατάξεις και δεν μπορεί να παρεκκλίνει εφαρμόζοντας το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού.

(ιγ) Ο Εργολήπτης να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα με την υπογραφή του Φορέα Εκμετάλλευσης.

Τα αντίγραφα να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Επιβλέποντα Μηχανικό του έργου για την πιστοποίηση της ορθής διαχείρισης των παραγόμενων ΑΚΚ, σύμφωνα με το κανονισμό 5(1)(6)/(ii) ή όποτε του ζητηθούν.

2.4. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα χωροθετικά σχέδια που υπάρχουν στο Έντυπο Πληροφοριών. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών εκτός των εργοταξίων. Η αποθήκευση των υλικών κατασκευής και των μηχανημάτων να γίνεται αποκλειστικά εντός των εργοταξιακών χώρων.

2.5. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί. Τα μπάζα, οικοδομικά υλικά, μηχανήματα κτλ να τοποθετούνται εντός των περιφραγμένων χώρων για την ασφάλεια των εργαζομένων. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας τόσο για την προστασία των εργαζομένων, όσο και του κοινού (π.χ. σήμανση, κιγκλιδώματα, κλπ.).

2.6. Να μην αποθηκεύονται μπάζα, χημικά προϊόντα και εξοπλισμός κοντά από τον θαλάσσιο αποδέκτη. Απαγορεύεται αυστηρά η απόρριψη οποιασδήποτε ουσίας ή/και αντικειμένου στη θάλασσα.

2.7. Τα άχρηστα αδρανή υλικά και μπάζα από τις εργασίες θεμελίωσης και κατασκευής του προτεινόμενου έργου, να μετακινηθούν ή συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2021. Να γίνει προσπάθεια επίτευξης μηδενικού χωματουργικού ισοζυγίου κατά τη διάρκεια των χωματουργικών εργασιών της φάσης κατασκευής του έργου. Για την καλύτερη λειτουργία της όλης διαδικασίας, να ετοιμαστεί σχέδιο για τη συλλογή, μεταφορά και απόρριψη των άχρηστων υλικών κατασκευής και των υλικών που εξορύσσονται από τυχόν ανασκαφές.

2.8. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος ή στη θάλασσα, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.

2.9. Στους ανοικτούς χώρους να γίνεται χρήση διαπερατών υλικών και επιφανειών για αποφυγή σφράγισης του εδάφους και διατήρηση της συνδετικότητας μεταξύ επιφάνειας της γης και εδάφους π.χ. η χρήση απόπλινθων τσιμεντένιων επιστρώσεων σε συνδυασμό με τάφρους απορροής. Επιπλέον να γίνεται χρήση πορωδών υλικών και επιφανειών για επιβράδυνση της απορροής για αποφυγή πλημμυρών.

2.10. Να κατασκευαστεί σύστημα συλλογής όμβριων υδάτων το οποίο θα εξυπηρετεί τους ανοικτούς χώρους του έργου. Τα όμβρια ύδατα είτε να συλλέγονται για άρδευση των χώρων πρασίνου του έργου, είτε να οδηγούνται μέσω αγωγού πίεσης στη λεκάνη του Λιμένα, μετά από επεξεργασία. Τα απόβλητα που θα συλλέγονται από την επεξεργασία (π.χ.: λιποπαγίδες) να παραδίδονται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης.

2.11. Σε περίπτωση εύρεσης υπόγειου νερού (νερό αποστράγγισης) κατά τις διαδικασίες κατασκευής του προτεινόμενου έργου, να τερματιστούν άμεσα οι εργασίες και να ενημερωθεί το Τμήμα Περιβάλλοντος.

2.12. Σε περίπτωση κατασκευής δεξαμενών ή άλλων περιεκτών να χρησιμοποιηθούν υλικά ανθεκτικά στην οξείδωση και κατάλληλα για χρήση από πετρελαιοειδή και άλλα μηχανέλαια. Οι εν λόγω δεξαμενές / περιέκτες να είναι προστατευμένοι και ανθεκτικοί στις καυρικές συνθήκες.

2.13. Σε περίπτωση κατασκευής δεξαμενών από σκυρόδεμα, αυτές να είναι οπλισμένες και επικαλυμμένες με επιξική μπογιά ή άλλο κατάλληλο υλικό για αποκλεισμό εισχώρησης και διαρροής από τα τοιχώματά τους, πετρελαιοειδών και άλλων μηχανελαίων.

2.14. Να κατασκευαστούν οι κατάλληλες διασωληνώσεις για τη σύνδεση των εγκαταστάσεων με το Αποχετευτικό Σύστημα Λάρνακας (ΣΑΛ).

2.15. Μετά την αποπεράτωση των εργασιών, να διενεργηθούν φυτεύσεις περιμετρικά του έργου, ώστε να επιτυγχάνεται και περιορισμός της οπτικής / αισθητικής ρύπανσης από την ανάπτυξη. Στην δεντροφύτευση ή / και τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντα χώρου του έργου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας.

2.16. Να γίνεται τακτική συντήρηση και έλεγχος των μηχανημάτων και οχημάτων, ώστε να αποφεύγεται ατελής καύση που προκαλεί αυξημένες εκπομπές αέριων ρύπων, καθώς οι οποιεσδήποτε διαρροές καυσίμων ή μηχανελαίων.

2.17. Οι ρύποι που θα εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής, να μην υπερβαίνουν τα όρια τα οποία προβλέπουν οι περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Νόμοι του 2010 έως 2017 [Ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας - www.mlsi.gov.cy, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Νόμος (Αρ.77(I)/2010 και 3(I)/2017)], και οι σχετικοί Κανονισμός Κ.Δ.Π 327/ 2010 και 37/2017 [Ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Κανονισμοί/ Αρ.77(I)/2010 και 3(I)/2017].

2.18. Κατά την κατασκευή του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης, όπως:

- Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά που θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα, αν απαιτηθεί.
- Να τηρείται πρόγραμμα δρομολογίων οχημάτων ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστον με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερο έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (περίπου 10km/h) στις μη ασφαλτοστρωμένες επιφάνειες στο εργοτάξιο.
- Τα αδρανή υλικά που είναι δυνατό να προκαλέσουν σκόνη, όπως χώματα, άμμος, να είναι καλυμμένα κατά τη μεταφορά ή προσωρινή αποθήκευση τους και να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται, ιδιαίτερα στους χώρους που πιθανόν να διεξαχθούν χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Τα οχήματα μεταφοράς των χύδην υλικών από και προς το εργοτάξιο να μην είναι υπερπληρωμένα και το φορτίο τους να είναι σκεπασμένο.

- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.
- Οι χωματουργικές εργασίες και οι εργασίες που εκπέμπουν ψηλά επίπεδα σκόνης να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια και κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων.
- Να μειωθούν κατά το δυνατόν οι αποθέσεις/αποσπάσεις υλικών σε/από σωρούς και η εναπόθεση/απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Οι εξατμίσεις των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος.

2.19. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Η χρήση νέων μοντέλων και η τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου και η χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- Η χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπετασμάτων, όπου είναι δυνατόν.
- Να τηρείται το ωράριο εργασίας, ώστε οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας.
- Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- Να τηρείται κατάλληλο πρόγραμμα κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται η συγκέντρωση και ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

2.17. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται, να αποθηκεύονται προσωρινά και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 [185(I)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του, μέσω αδειοδοτημένων συλλεκτών/μεταφορέων.

2.18. Τα επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και συντήρησης του εξοπλισμού, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, καύσιμα, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 [Ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων].

2.19. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 [185(I)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

2.20. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

2.21. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Όροι κατά τη λειτουργία του έργου

3.1. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα από τη λειτουργία και τις διάφορες εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού και από το προσωπικό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις του.

3.2. Να γίνεται χωριστή Διαλογή στην Πηγή (ΔσΠ), εντός της εγκατάστασης για τα ρεύματα αποβλήτων γυαλί, χαρτί / χαρτόνι, PMD και μπαταρίες και τα χωριστά διαλεγμένα ανακυκλώσιμα, να περισυλλέγονται σε τακτά χρονικά διαστήματα από αδειοδοτημένους διαχειριστές.

3.3. Οποιαδήποτε άλλα στερεά απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία του έργου και το προσωπικό, να διαχωρίζονται και να μεταφέρονται σε ξεχωριστούς, ειδικά διαμορφωμένους, χώρους για αποθήκευση με την κατάλληλη σήμανση και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις του.

3.4. Τα υγρά οικιακά απόβλητα να διατίθενται στο αποχετευτικό σύστημα της περιοχής κατόπιν εγκρίσεως της Αρμόδιας Αρχής.

3.5. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο χώρο του έργου (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, λιπαντικά κλπ) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιτοίχισμα. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 και των εκάστοτε τροποποιήσεών του.

3.6. Απαγορεύεται η απόρριψη ή διαρροή λαδιών ή πετρελαιοειδών ή άλλων ουσιών επί του εδάφους και σε περίπτωση διαφυγής λαδιού, αυτό να μαζεύεται με απορροφητικά υλικά τα οποία θα φυλάγονται προσωρινά σε κατάλληλα δοχεία εντός των ορίων της ανάπτυξης και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

3.7. Τα χρησιμοποιημένα μηχανέλαια από τη συντήρηση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού στο ισόγειο του κτηρίου, να συλλέγονται και αποθηκεύονται σε κατάλληλα δοχεία, τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, και να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες χρησιμοποιημένων μηχανέλαιων για επεξεργασία, σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 και των εκάστοτε τροποποιήσεών του.

3.8. Σε περίπτωση εγκατάστασης ηλεκτρογεννήτριας, απαγορεύεται η απόρριψη ή διαρροή πετρελαιοειδών επί του εδάφους. Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί πετρέλαιο ως καύσιμο, η δεξαμενή πετρελαίου να βρίσκεται εντός δευτερογενούς δοχείου ή εντός δευτερογενούς ανοικτής δεξαμενής, η οποία να έχει χωρητικότητα 110% της χωρητικότητας της πρωτογενούς δεξαμενής.

3.9. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που ενδέχεται να προκύπτουν, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π. 73/2015) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/ Εθνική Νομοθεσία/ Διαχείριση Αποβλήτων].

3.10. Συστήνεται όπως τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) είναι υψηλής ενεργειακής απόδοσης και θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί του Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 (Αρ. 17(Ι)/2011) [ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας – www.mcit.gov.cy/mcit/energyse.nsf, στη διαδρομή Νομοθεσία/Νόμοι/Προϊόντα και Περιβάλλον/Οικολογικός Σχεδιασμός] και των σχετικών Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει της Οδηγίας 2009/125/ΕΚ για τις ελάχιστες απαιτήσεις σχεδιασμού που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα που συνδέονται με την ενέργεια πριν αυτά διατεθούν στην αγορά ή τεθούν σε λειτουργία. Κατάλογος των Κανονισμών βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας.

3.11. Όσον αφορά τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού, ο Φορέας Εκμετάλλευσης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες των περί Εκπομπών Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου (Συγκράτηση, Πρόληψη και Μείωση) Νόμων του 2016 (Αρ. 62(Ι)/2016) έως 2017 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Εθνική Νομοθεσία/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Προστασία της στιβάδας του όζοντος και τα αέρια του θερμοκηπίου], καθώς και του Κανονισμού 2067/2015/ΕΚ (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό). Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του ψυκτικού μέσου/συστήματος καθότι τίθενται αυστηρά χρονοδιαγράμματα απαγορεύσεων χρήσης για πλειάδα ψυκτικών μέσων/εξοπλισμού (Κανονισμός 517/2014/ΕΚ, Παράρτημα III).

3.12. Να μελετηθούν σύγχρονα συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας. Προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα:

- Λειτουργία εξωτερικού φωτισμού (π.χ. χώρους στάθμευσης) με αισθητήρες κίνησης
- Φωτισμός με αισθητήρες κίνησης ή αυτόματος χρονοδιακόπτες σε χώρους με περιοδική χρήση, όπως διαδρόμους, χώρους υγιεινής, κλπ
- Χρήση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού υψηλής ενεργειακής απόδοσης
- Χρήση τουλάχιστον οικονομικών λαμπτήρων στον εσωτερικό φωτισμό και λαμπτήρων τύπου LED στον εξωτερικό φωτισμό
- Χρήση θερμομονωτικών υλικών στις κάθετες και οριζόντιες επιφάνειες, όπου είναι εφικτό
- Τοποθέτηση διπλών υαλοστασίων και οικοδομικών υλικών μειωμένου συντελεστή θερμοπερατότητας, όπου είναι εφικτό.

3.13. Για τη μείωση κατανάλωσης νερού να ληφθούν υπόψη τα πιο κάτω:

- Εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης νερού (π.χ. ανιχνευτές κίνησης)
- Τοποθέτηση βρυσών ελεγχόμενης ροής στους νιπτήρες (μέγιστη ροή 2,5 λίτρα /λεπτό)
- Τοποθέτηση καζανακίων δύο στάσεων στις τουαλέτες.

3.14. Προτείνεται η χρήση χρωμάτων χαμηλής εκπομπής VOCs, αποφυγή χρήσης μοκετών ή χρήση αυτών με χαμηλή εκπομπή VOCs, αποφυγή χρήσης σύνθετων προϊόντων ξυλείας ή χρήση αυτών με χαμηλές εκπομπές φορμαλδεϋδης και χρήση κόλλας και διαλυτών χαμηλής εκπομπής VOCs. Προτείνεται η βαφή των εσωτερικών χώρων με οικολογικά χρώματα.

3.15. Προτείνεται η χρήση οικολογικών προϊόντων καθαρισμού (απορρυπαντικά κλπ.) (απορρυπαντικά, υγρό πλυσίματος, σαμπουάν, σαπούνια κλπ.), η χρήση βιοαποικοδομήσιμων σακουλιών σκυβάλων.

3.16. Προτείνεται η χρήση χαρτιού τουαλέτας και κουζίνας από ανακυκλωμένο χαρτί ή οικολογικό.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Όροι για αποξήλωση μετά τη λειτουργία του έργου

4.1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.

4.2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:

- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
- Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου, μέσω της υποβολής κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

4.3. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

4.4. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στο Έντυπο Πληροφοριών, χωρίς επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

Τμήμα Περιβάλλοντος
Μάιος 2024